

אֲשֶׁה תְּכִמָּה

יַגְלֵה מַעַלְתָּה אֲשֶׁה הַמְּתַנְּגָת בְּחִכָּמָה וּבְתִּמְמִימֹת,
בָּצְנִיעוֹת וּבְקָדְשָׁה וּבְطָהָרָה, שְׁעַל־יְדֵיכֶם הִיא
מַזְפֵּה אֶת עַצְמָה וְאֶת בָּעֵלָה וַיְלַדְּיכֶם.

בְּנֵינו וּמִיסְדָּעָל־פִּי דָּבָרִי
רַبְנֵנו הַקָּדוֹש וְהַנּוֹרָא, אָוֹר הַגָּנוֹז וְהַצְפּוֹן
בּוֹצִינָא קָדִישָׁא עַלְאָה, אַדְוֹגָנוֹ, מַוְרָנוֹ וְרַבְנָנוֹ
רַבִּי נְחַמָּן מִבְּרָסְלָב, זִכְוָתוֹ יָגֵן עַלְינוּ
וּעַל־פִּי דָּבָרִי פָּלָמִידָו, מַוְרָנוֹ הַגָּאוֹן
הַקָּדוֹש, אָוֹר נְפָלָא, אֲשֶׁר בְּלֹרֶז לֹא אָנִיס לֵיה
רַבִּי בְּתַנְן מִבְּרָסְלָב, זִכְוָתוֹ יָגֵן עַלְינוּ
וּמְשֻׁלָּב בְּפָסּוּקִי תּוֹרָה, נְבִיאִים, כְּתוּבִים וּמְאַמְרִי
תְּכִמָּנוּ הַקָּדוֹשִׁים מִגְמָרָא וּמִדְרָשִׁים וּזְהָר הַקָּדוֹש

הַוּבָא לְדַפּוֹס עַל־יְדֵי
חַסִּידִי בְּרָסְלָב
עִיחָ"ק יְרוֹשָׁלַיִם תּוֹבְכָ"א

מוֹהָרָא"ש נ"י אמר: אַשְׁה חִכְמָה
פָּמִיד רֹאָה שֶׁלֹּא יְהִי שֻׁוּם מְרִיבּוֹת
בַּבֵּית. כִּי בְּדָרְךָ כָּל הַמְּחַלְקָת
מִתְחִילָה מִהָּאַשְׁה, כְּמוֹ שְׂאוֹמְרִים
חִכְמָינָנוּ הַקָּדוֹשִׁים (תְּמִירָה טז): אַשְׁה,
כִּיּוֹן שְׁאֵין לָהּ תְּבוֹאָה בְּתוֹךְ בֵּיתָה,
מִיד הִיא צֹעֲקָת; וּמִזָּה בָּעֵשָׂה רִיב
וַמְּחַלְקָת, עַד שְׁפֵל הַבֵּית נְהַרֵּס. וְלֹכֶן
אַשְׁה חִכְמָה יְדִיעָת אֵיךְ לְהַבְּהִיג אֶת
הַבֵּית שֶׁלֹּה בְּחִכְמָה כֹּזוֹ, שְׁאָף פָּעָם
לֹא יַצְטַרְכוּ לִרְיב, וּמִי שְׂזֹובָה לְאַשְׁה
כֹּזוֹ — זֹובָה לְכָל טֹב אֶמְתִּי רַגְצָחִי.

(אמיריד מוֹהָרָא"ש, חָלָק ב', סימן תַּתְקַכְד)

קונטֿרָס

אֲשֶׁר חִכְמָה

.א.

העקר הוא אמונה

רבנו ז"ל אומר (לקיטי-מוּבָן, חלק ב', סימן ה'):
העקר הוא אמונה, וצרכיהם לחשש ולבקש בעצמו
איך הוא מתחזק באמונה, כי כל הפתולות והחלאים
רעים שאדם סובל, זה רק מחתמת חסרונו אמונה, כמו
שכתב (שמות ט, ד): "וַהֲפֹלֵה תְּרוּיָה אֶת מִפְתָּח,
מִפְתָּחִים גְּדוּלָות וְגָמְנָות וְחַלְאִים רָעִים וְגָמְנִים.
אומר רבנו ז"ל: מה זה יונאמנים? אלא כל
הפתולות שבחאות לאדם, הן רק מחתמת חסרונו
אמונה, כי מי שיש לו אמונה בהקדוש-ברוך-הוא,
יודע שהוא יתברך מנהיג עולם בחסד וברחמים,
בצדק ובמשפט, אותו אין יכולם לשבר, ובפרט

מַחְלָת עַצְבִּים, שִׁיש אָצֵל רַב רַבִּם שֶׁל בְּנֵי-אָדָם בָּזָה הָעוֹלָם, יִכּוֹלִים לְהַפְּטָר מֵזָה עַל-יְדֵי אַמּוֹנָה, כִּי כַּשְׁאָדָם מַאֲמִין בַּקָּדוֹשׁ-בָּרוּךְ-הָوּא, וַיַּוְדַּע וְעַד אֲשֶׁר דָּבָר גָּדוֹל וְדָבָר קָטָן אִינוֹ נָעָשָׂה מַעַצְמוֹ, אֶלָּא בַּהֲשִׁגְחָת הַמְּאָצֵיל הַעֲלִיוֹן, עַל-יְדֵי-זֶה הוּא עֹזֶב עַל הַפְּלָל. רַבְנוּ זֶ"ל אוֹמֵר (לקוטי-מוֹהָרִין, חָלָק א', סימן קנה), שַׁעַל-יְדֵי אַמּוֹנָה, יִשׁ לְאָדָם פֶּחָה הַגָּדוֹל וּכְחַמְּצָמָח, חֻרְשִׁים, זָרְעִים, נוֹטָעִים אִילָנוֹת, וְאֵיךְ צָמָח? עַל-יְדֵי שְׁגַשְׁרָשִׁים שְׁרָשִׁים עַמְקִים בַּתּוֹךְ הָאָדָמָה, אָזִי יוֹצֵא אִילָן יִפְהָה, וּמַזְכִּיא פְּרוֹת יִפְים, וְאַפְלוֹ כָּל הַרְוֹחוֹת שֶׁבְּעוֹלָם אֵינָם יִכּוֹלִים לְעַקְרֹז, כִּי נְשָׁרֵשׁ הַיּוֹטֵב הַיּוֹטֵב בַּתּוֹךְ הָאָדָמָה. אוֹמֵר רַבְנוּ זֶ"ל, אֲשֶׁר זֹהִי אַמּוֹנָה, כְּמוֹ שְׁכָתוֹב (תְּהִלִּים ל' ג): "שָׁכַן אָרֶץ וַרְעָה אַמּוֹנָה", כַּשִּׁיש לְאָדָם אַמּוֹנָה, הוּא נְשָׁרֵשׁ הַיּוֹטֵב בּוֹ יִתְבְּרֹךְ, וְאֶפְ אַחֲד אִינוֹ יִכּוֹל לְשִׁבְרוֹ. חַכְמֵינוּ הַקָּדוֹשִׁים אֹמְרִים (ירושלמי שבת עה): עַל הַפְּסֹוק (דברים ז, ט): "וְהִסִּיר הַנּוֹי" הַמִּמְךָ כָּל חָלִי" — זֶה הַרְעִיוֹן, הַרְעִיוֹנוֹת וְהַדְמִינוֹנוֹת שֶׁל הָאָדָם, שָׁהֵם הַפְּקָד הַאַמּוֹנָה — זֶה מָה שֶׁשׁוֹבֵר אֹתוֹ. אָבֶל "אֲשֶׁה חִכְמָה" מִתְחַזְקָת בַּאַמּוֹנָה. וְעַל זֶה הַחִכָּם מִכָּל הָאָדָם מִתְפָּאָר וְאוֹמֵר (משלי לא): "שְׁקָר הַחַנּוֹן וְהַבָּל הַיּוֹפִי אֲשֶׁה יָרָאת הַנּוֹי" הִיא תִּתְהַלֵּל", חַנּוֹן שֶׁל

שֶׁקֶר הוֹלֵס אֶת הָאָדָם, אָוּמֵר רַבְנָנוּ ז"ל (לקוטי-מוֹהָר"ן, חלק א', סימן ס'): יֵשׁ כָּל מִינֵּי חִנּוֹת שֶׁל שֶׁקֶר, שֶׁהָם בְּכָל חִנּוֹפָה, שְׁרוֹצִים לְחִנּוֹף אָדָם, עֹשִׂים כָּל מִינֵּי תְּחִבּוֹלוֹת שֶׁל שֶׁקֶר, וּבְפִרְטָה אֲשָׁה בְּשֶׁרוֹצָה לְשֹׁאת חִנּוֹן בְּעִינֵּי זָוְלָתָה, הִיא מִשְׁתְּדָלָת וּמִתְּאַמְּצָת בְּכָל מִינֵּי תְּחִבּוֹלוֹת וּחִנּוֹפּוֹת וּחִנּוֹן שֶׁל הַבָּל, לְהָרְאוֹת בְּרָאוֹי לְזָוְלָת, אָוּמֵר עַל זֶה הַחִכְמָה מִכָּל הָאָדָם (מִשְׁלֵי לא): "שֶׁקֶר הַחִנּוֹן וּהַבָּל הַיְפִי, אֲשָׁה יָרָאת הַשָּׁם הִיא תְּהִלָּל"; "אֲשָׁה חִכְמָה" יֵשׁ לָה אֲמֹנוֹנָה בַּקָּדוֹשׁ-בָּרוּךְ-הָוּא, וַיַּדְעַת שַׁהְיָא נִמְצָאת רַק אַצְלוֹ יַתְּבִּרְךָ, וַיַּדְעַת הָוּא יַתְּבִּרְךָ יִכְׁלֶל לְעַזְרָה, זֹה נִקְרָאת יָרָאת הָוּא, וְזֶה הַחִנּוֹן הַיְפִיה בִּיּוֹתָר שֶׁל "אֲשָׁה חִכְמָה". וְלֹכֶן אָוּמֵר הַאֲרֵי ז"ל: אֲשָׁה נִקְרָאת מִלְכּוֹת, מִלְכּוֹת זֹה אֲמֹנוֹנָה, וְהַעֲקָר זֶה אֲמֹנוֹנָה, בְּרָגָע שְׁמִתְחִזְקִים בְּאֲמֹנוֹנָה, אָזִי עֻזְבָּרִים עַל הַכָּל, וְלֹא צְרִיכִים לְהַתְּרִגּוֹן כָּל. חִכְמֵינו הַקָּדוֹשִׁים אָוּמְרִים (תְּמִוְהָה ט): אֲשָׁה, כִּיּוֹן שְׁאֵין לָה תְּבוֹאָה בַּתוֹּךְ בֵּיתָה — מִיד הִיא צֹעָקָת; זֶה טְבֻעַ הָאֲשָׁה, שְׁתַּמֵּיד מִתְּפִרְצָת וּצְוֹוֶת עַל בָּעֵלה וַיְלַדְּיהָ, עַד שֶׁכָּל הַשְּׁכִנִּים יוֹצְאִים לְרֹאֹת מַה קָּרָה וּכְיוֹן, מַה דַּוְעַ לֹא פָעַנָּה לְבָעֵלה בְּנָחָת וּכְיוֹן?! הַתְּפִרְצָות בָּאה מַעֲצָבִים, וּמַה יִכְּן נַובָּעִים עַצְבִּים? מַחְסָרוֹן אֲמֹנוֹנָה, שְׁשׁוֹכָחִים כִּי הַקָּדוֹשׁ-בָּרוּךְ-הָוּא פָה

אָתָנוּ, עַמְנוֹ וְאֶצְלָנוּ. וְלֹכֶן "אֲשָׁה יָרְאָת ה'" הִיא תִּתְהַלֵּל". אֲשָׁה שִׁישׁ לְה יָרְאָת שְׁמִים שֶׁזֶוּ אַמּוֹנָה, שְׁמָאַמְינָה רַק בַּהֲקָדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הָוּא, יִשׁ לְה חַנּוֹ אַחֲרֵי גָּמָרִי. וְלֹכֶן "אֲשָׁה חִכְמָה" שְׁרוֹויָה פָּמִיד בִּישׁוּב הַדּוּת וּמִדְבָּרָת בְּנָחָת, וְלֹא פָצִיק וְלֹא פְּגֻעַע לְרַעֲוָתָה, וְלֹא תְּדַבֵּר עַל אֶחָדִים. רֹאִים טַבָּע רַע שֶׁל נְשִׁים, שָׁהָן פָּטְפָטְנִיּוֹת, וּרְגִילּוֹת לִישָׁב בְּגַגָּה וְלִדְבָּר עַל כָּל אֶחָד, וְזֹה מֹרֶה שְׁבָעָדָה מֵהָן קָאַמּוֹנָה, כִּי מַי שִׁישׁ לְה אַמּוֹנָה, לֹא תְּדַבֵּר לְשׂוֹן־הַרְעָ וּרְכִילּוֹת. וְלֹכֶן "אֲשָׁה חִכְמָה" מִתְחַזְקָת בָּאַמּוֹנָה וּמִחְדִּירָה אַמּוֹנָה בָּאֶחָדִים. וְדָבָר זֶה עַלְיכֶן לִמְחַדֵּר בַּתוֹּכָךְ, לִקְנּוֹת אֶת מִדָּת חִכְמָה עַל־יְדֵי אַמּוֹנָה, וְאוֹז לֹא תִּחְשְׁשֶׁנָּה מְשׁוּם בְּרִיה. וּכְמוֹבָא בְּדָבָרִי רַבְנוֹ ז"ל (סִפְרַת־הַמִּדּוֹת, אֹתָה אַמּוֹנָה, סִימָן לְג): עַל־יְדֵי אַמּוֹנָה הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הָוּא יִסְלַח לְך עַל עֲוֹנוֹתִיךְ; מַי מָאָתָנוּ אֵינוֹ נִכְשֵׁל בְּעֵשֵׂית שְׂطִיחָות וְחַבלִים?! וְהַגָּה אָנוֹ שְׁבִים בַּתְּשׁוּבָה, כָּלָנוּ עָשִׂינוּ טָעִיות בְּחִיּוֹם, אָכַל אֶת עַנְין הַתְּשׁוּבָה הַכִּין לָנוּ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הָוּא קָדָם בְּרִיאָת הָעוֹלָם. חִכְמֵינוּ הַקָּדוֹשִׁים אָוָמְרִים (בְּרָאשָׁת רְבָה, פָּרְשָׁה ח), שְׁמִדָּת הַדִּין קַטְרָגָה לְפָנֵי הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הָוּא: לִמְה לְך לְבָרָא אֶת הָאָדָם — הָרִי יִחְטָא? וְעַנָּה וְאָמַר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הָוּא: בְּחִנּוּ נִקְרָאתִי רְחוּם,

בְּחַגֵּם נִקְרָאָתִי חָנָן ? ! זו הַרְחַמָּנִית שְׁלִי, זו הַמִּגְנִינה
שְׁלִי, שְׁאַנִי רֹאָה שָׁאַדְם שְׁגָה, חַטָּא וַפְשָׁע בְּעוֹזָנוֹת
וְשָׁב בְּתִשְׁוֹבָה, וְאַנִי מַקְבָּלוֹ. וְלֹכֶן זוּה מַעֲקָר הַאֲמֹנוֹת,
שְׁגַדְעַ שְׁאַנוּ נִמְצָאים פֶּה בְּעוֹלָם הַגְּשָׁמִי וְהַחֲמָרִי,
מֶלֶא עֲבִיוֹת וְגִשְׁמִיוֹת, מֶלֶא נִסְיוֹנוֹת קָשִׁים וּמְרִים,
וְאַפְ-עַל-פִּידְכָּן אַנוּ מַתְחִזִּקִים בְּאֲמֹנוֹת בְּבּוֹרָא יַתְבִּרְךָ
שְׁמוֹ. זוּוּ עֲבוֹדַת "אֲשָׁה חֲכֶמָה" — לְדִבֶּר רַק
מִאֲמֹנוֹת, לֹא לְדִבֶּר כָּל הַעוֹלָה עַל רֹוחָה, אֶלָּא דְבָרִי
אֲמֹנוֹת עִם בְּנֵי מִשְׁפָחָתָה וְעִם כָּל רַעֲוַתָּה.

ב.

עַל-יְהִי אֲמֹנוֹת בָּאים לְתִפְלָה

רַבְנָנוּ ז"ל אוֹמֵר (לקוטי-מוֹתָב"ז, חָלָק א', סימן סב):
אם הִיה אָדָם מַאֲמִין שַׁהקָּדוֹשׁ-בָּרוּךְ-הָוּא נִמְצָא,
וְאַיִן בְּלֻעָדָיו נִמְצָא, וְהָוּא יַתְבִּרְךָ מֶלֶא כָּל הָאָרֶץ
כְּבָודָו וְשׂוֹקָד עַל שְׁפָתָיו, תָּמִיד הִיה מַדָּבֵר אֶלָּיו
יַתְבִּרְךָ. וְלֹמַה אָדָם אֵינוֹ מַדָּבֵר אֶלָּיו יַתְבִּרְךָ ? כִּי אֵין
לוּ אֲמֹנוֹת. מַהְיֵה תִּפְלָה ? שָׁאַדְם מַדָּבֵר אֶל הַקָּדוֹשׁ-
בָּרוּךְ-הָוּא, וּמִסְפֵּר לִפְנֵיו כָּל הַעוֹבֵר עָלָיו, וּמִבְקָשׁ
מִמְּנוּ יַתְבִּרְךָ כָּל צְרָבָיו. וַתִּפְלָה תְּלוּיָה בְּאֲמֹנוֹת, כְּכֹל
שִׁישׁ לְאָדָם יוֹתֵר אֲמֹנוֹת, כֵּה הוּא מַתְחִזִּק יוֹתֵר וַיּוֹתֵר

בתפלה. ולכון "אֲשֶׁה חִכְמָה" פָּמִיד מתפללת לַהֲקֹדֶשׁ־בָּרוּךְ־הָוּא. זוֹאת רְאֵינוּ מִשְׁךְ כָּל הַדּוֹרוֹת, גְּשִׁים צִדְקָנוֹת קִיה לְהַזְּנָה סְפִר הַתְּהִלִּים, וְשִׁפְכוּ דְּמֻוֹת חִמּוֹת לְפָנֵיו יִתְבָּרַךְ, וְהַרְטִיבּוּ אֶת דְּפִי הַתְּהִלִּים מְרַבְּיִ דְּמֻוֹתֵיכֶן. וכן קִיה לְגְשִׁים סְפִר תְּחִנּוֹת וּבְקָשׁוֹת, שִׁבּוּ שִׁפְכוּ לְבָנָן לְפָנֵיו יִתְבָּרַךְ. וְהַגָּה בָּא רְבָנוֹ זְ"ל וְגַלְהָ לְנוּ סָוד נְפָלָא שֶׁל הַתְּבָזְדוֹת, וְאָמַר (לקוטי־מוֹהָר"ן, חלק ב', סימן כה): *הַתְּבָזְדוֹת הִיא מַעַלָּה עַלְיוֹנָה מִהְכָּל, דְּהַיָּנוּ שֶׁאָדָם יִדְבֶּר אֲלֵיו יִתְבָּרַךְ בְּשִׁפְתָּה הָאָמָשְׁלָו; אִיזָּה נָעַם וּעֲרָבוֹת הִיא זוּ, אִיזָּה תְּעִנוֹג, אִיזָּוּ דְּבָקוֹת הִיא זוּ, שׁ"אֲשֶׁה חִכְמָה* מִסְתּוּבְּבָת בָּזָה הַעוֹלָם הַגְּשָׁמִי וּמַחְמָרִי, וְעוֹבֵר עַלְיָה מַה שְׁעוֹבֵר, וְאֵינָה נְשַׁבְּרָת, אֶלָּא בָּאָה לְפָנֵיו יִתְבָּרַךְ וּמִסְפְּרָת לוֹ כָּל הַעֲוֹבֵר עַלְיָה, זֶה יִצְאֵל אֹתָה מִכֶּל הַאֳרוֹת. וְחַכְמֵינוּ הַקְדּוֹשִׁים לְוִמְדִים (ברכות לא). את כָּל עֲנֵין הַתְּפִלָּה מִחְנָה, כְּמוֹ שְׁבָתוֹב (שמואל־א' א, יב): "וְקִיה כִּי הַרְבָּתָה לְהַתְּפִלָּל", מִפְאָן, שְׁכָל הַמְּרֻבָּה בַּתְּפִלָּה — גַּעַנָּה (מדרש שמואל ב'); מִנָּה קִיתָה הַסְּמֵל שֶׁל תְּפִלָּה, בְּהִיּוֹתָה "אֲשֶׁה חִכְמָה" — יִדְעָה, שְׁשָׂום דָּבָר לֹא יִعַזֵּר לָהּ — רק תְּפִלָּה. ולכון בָּאָה אֶל הַמִּשְׁכָּן, וְדָבָרָה אֶל הַקְדּוֹשׁ־בָּרוּךְ־הָוּא. וכְּמוֹ שְׁבָתוֹב (שמואל־א' א, יג): "וְקִיה הִיא מִדְבָּרָת

על לבה, רק שפתיה נעות וקולה לא ישםע, ויחשבה עלי לשכלה". עלי, הכהן הגדול, רואה אשה באה בכל יום אל המשכן בעקבשות גדולות, ושותפה את לבה, כמו שכותב (שם): "זהיא מרת נפש, ותבכה על הויה ובה תבכה", עלי הכהן חשב כי שכורה היא, בגין, מה אמר לה? "עד מתי תשתקפין, הסירי יינך מעלייך". ובחנה לא חששה ממנה, ואמרה לו: "לא אדוני, אשה קשת רוח אנכי, ואני ושבר לא שתיתי", אך כואב לבו ומר לי מוד, כי לא נפקדתי וכוי וכוי, בגין, באתי לשפה לבו לפניו יתברך. ולא עזבה את המקום הקדוש, בהיותה "אשה חכמה", הdziיה בתפלה לפניה אדון כל. אומר רבנו ז"ל: בשייהודי מתבודד למקדוש ברוך הוא, הוא מנגע את כל העולמות, ובפרט "אשה חכמה", שאינה מטעה את עצמה, אלא מדבבת אל הבורא יתברך שם, תפלה מתקבלת בכל העולמות. וזה עקר מעלת "אשה חכמה", ששותפה דמעות אליו יתברך ומדבבת עמו מכל העובר עליו, ומשיחה בינה לבין קונה את מועקותה לבה. ומה أنه רואים הימים? אבדה מאיתנו האמונה, ומילא לא מדברים אליו יתברך. אבל אם היה לנו אמונה ברורה ומזכרת, היינו יודעים שאין לנו

אֲפִי אַחֵד בָּזָה הַעוֹלָם רַק הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הָוּא, וְקַיִינּוּ
שׁוֹפְכִים לְבָנוֹ וְצַקְוֹן לְחַשְׁנוֹ אֵלֵיו! וְלֹכְן אָוּמָרִים
חִכְמָינוּ הַקָּדוֹשִׁים (פְּנַחֲוָמָא וַיְרָא א') : אָמָר לְהֶם
הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הָוּא לַיְשָׁרָאֵל, הִוו זְהִירִים בַּתְּפִלָּה,
שְׁאַיִן מֵהָא אַחֲרַת יִפְהָה הַיִמְגָה, וְהִיא גְּדוֹלָה מְכֻלָּה
הַקָּרְבָּנוֹת, וְאַפְלוֹ אֵין אָדָם כֶּدְאי לְעָנוֹת בַּתְּפִלָּתוֹ
וְלְעָשֹׂות חִסְד עַמּוֹ, כִּיּוֹן שְׁמַרְבָּה בַּתְּחִנּוּנִים, אֲנִי
עוֹשֶׂה חִסְד עַמּוֹ; אַצְלוֹ יִתְבָּרֵךְ חִשְׁוּבָה מְאַד מְאַד
תִּפְלָת הַנְּשִׁים, כִּי זוֹ תִּפְלָה עַמּוֹ אַמְתָה, וְכַשְּׁאַשָּׁה בָּאָה
לִפְנֵיו יִתְבָּרֵךְ בַּלְבָד נְשָׁבֵר וּבוֹכָה, תִּפְלָוֹתָה מִתְקִבְלוֹת
בְּשָׁמִים. וְלֹכְן אֶל תְּהִינָּה בְּטַלְגִּיות, אֶל תְּהִינָּה
בְּאִשְׁלִיות, כְּאֵלֹה זוֹה סֹוף הַעוֹלָם וּכְוֹ, וְנִפְלְתָן בְּפֶחֶחֶן,
וְאַיִן לֹכְן תִּקְוָה, חַס וְשָׁלוֹם! אֵין דָבָר כֹּזה! וְאֵת
זֹאת מְגַלָּה לְנוּ רַבְנֵי זַיִל, שְׁאַרְיִיכִים לְבוֹא אֶל הַבּוֹרָא
יִתְבָּרֵךְ שְׁמוֹ, וְלַהֲתִפְלֵל וְלִבְקָשׁ מִלְּפָנָיו כֹּל מָה
שְׁאַרְיִיכִים. וְכֵן רְאֵינוּ מְשֻׁךְ כֹּל הַדּוֹרוֹת, מֵי הַיּוֹם נְשִׁים
אַדְקָנִיות? אַלֹּו שְׁהַקְפִּידוּ תִּמְיד עַל צְנִיעוֹתָן, וְקַנְוּ
לְעַצְמָן מְדוֹת יִפּוֹת, מְדוֹת יִקְרֹות, שְׁפָכוּ לְבָנָן לִפְנֵיו
יִתְבָּרֵךְ, הָן זָכוּ לְמָה שְׁזָכוּ. וְלֹכְן מַאֲחָר שְׁבָלְכֵן
חַזְרָתָן בַּתְּשִׁוּבָה, לְפָה לֹא יְהִי לֹכְן רְצׂוֹנָת וּכְסִופִים
לְמִקּוֹת אֶת הַסְּבִתּוֹת שְׁלַכֵּן מִלְּפָנֵי שְׁנִים שְׁלִשָּׁה
דּוֹרוֹת? כִּי שְׁהִי נְרָאות נְשִׁים צְנוּעֹות, נְשִׁים

צדקניות לפניו יתברך, ש כל אשר היה עושות היה מתייעצות קדם עמו יתברך, ואפלו בענייני המאכלים היה מבקש על כל פרט ופרט מאות הקדוש ברוך הוא, שלא יהיה תולעים, שייהיה ההכשר מהדר, שייצליה הpsilon; של בקר בקש מאותו יתברך, ועל ידי זה זכו שעשו במאכלים כל מיני טעמים, ולא הpsilon; באכילת חרקים ותולעים וכו', חס רשלום, ובבית היה מלא קדשה וטהרה, אלו היה הנשים הצדקיות של הדורות הקודמים. אתן חזרות בתשובה, למה לא יהיה לנו רצון למקות את ה Epstein וכו', כדי שייהי בהדורות הקודמים וכו' ? לא ערכנו הרבה, בהדור הזה באו העברים, ועקרו את האמונה מעם ישראל, בהנישם רעבניים, קלים, ריקים וпотזים, אשר הם מעבירים על הדת, והערבים החרדיות בנסיבות ישראל הפתמיות, שאסור לדבר על רב, ומילא חשבו בני ישראל הכהרים, ש כל מי אשר בשם רב יקרא — הוא בודאי ממשם, ואין נמצא בו דפי ; ובאמת זו הייתה מלכחת הערבים ועתם השטנית, להחריר כל מיני רעבניים וחכמי שקר, שהוליכו שולל את כל עדות הטעמנים והתוnickאים והמרוקאים, ושאר עדות המזרח, כי עליהם הטעשו ביותר, לעיקר מהם את

האמונה והצניעות מרוב תמייניהם, באשר נאלו אותם שאסור לדבר על רב, ולא ידע אשר אלו הם קלים ורייקים ופוחזים. למדים מכאן למה מסഗלים אלו הערב-רב, שהסירו את הצניעות מהנישים, עד שבנות ישראל טמאו עזמן, רחמנא לישזון. ועתה אتن חזרות בתשובה, למה לא תהיינה נשים צדוקיות, נשים חכמות, לישב בקרן זית, ודבר אל הקדוש-ברוך-הוא, ולמלא את הפתלים בדמעות שליש וכו', ולבקש עליון, על בעליון, על הצלחת ילדיון, וכל צרכיון תפתקשנה בתתנונים מלפניו יתברך, אשר כן עוזה "אשה חכמה", אשה צדקה.

ג.

על-ידי תפלה באים לשמה

על-ידי תפלה באים לידי שמה עצומה; בדרך כלל אשה ממורת, עוברות עליה צרות רבות בבית, מהבעל, מהילדים, לא חסרות צרות, לא כל אחת זוכה לבעל ירא שמים, למן, מתמיד וכו', ישנן הנופלות לידי בעל אלים וכו', פיזית ומולית, וזה גורם מצב רוח רע לאשה. ובאמת חכמינו

הקדושים אומרים (ראש השנה ו): אֲשָׁה — בַּעַלְה
משפחה; אך אם איתרעו מזלה של האשה, ובעל
משפילה ומדכאה, אזי היא שרויה בעצב, אבל אם
תרגיל עצמה לדבר אל הקדוש ברוך הוא, זה ייחדר
בָּה בְּטֹחּוֹן עַצְמֵי, שלא תפחד מפני אחד בעולם.
ראשית, התפללה שאשה מתפללת על בעלה — זה
מוסיל, ובמקום ליטפוף דבורים: "בעל", קום
להתפללה, בעלי, אל תלך לחברת אנשי רעים
וחטאיהם, בעלי,תן לי מזונות" וכו', ושאר מינוי
דרישות המכניות באשה עצבות ודקאון וכו',
במקום לצעק על בעלה, תאמר בקול רם ונשא:
"אבא שבשמי, אני אוחבת אותך. אבא, אני נותנת
 לך תודה שהחנתנתי אותך עם בעלי, אבל אבקש אותך,
 אבי היקר, בעלי ישן עד האחים, ואינו קם להתפללה,
 תעשה עמדי חסד, שבuali יקיים בזמן להתפללה, וילך
 להתפלל במנין", וכך ממשיך ותתפלל לפניו יתברך
 על כל פרט ופרט, הרי זו "אֲשָׁה חִכְמָה", במקומות
 להתפרץ על בעלה, שתבקשו יתברך בקול רם:
 "אבא, תעזר שבuali למד תורה. אבא, תעזר לי,
 שבuali יהיה צדיק וכו', שיתמיד ויתעללה, ותזמן לו
 פרנסת קלה, שלא יצטרך לעבד כלכך קשה. אבא,
 תעזר לי, שבuali יכבד אותך" וכו', למה איןכו

מִנְסֹת לֵילֶך בַּדָּרֶך זו שֶׁל תִּפְלָה וְהַתְּבּוֹדּוֹת, לְהַתְּבּוֹדֵר בְּקוֹל בְּבֵית, וּבְפִנֵּי הַבָּעֵל, בָּمָקוֹם לְהַתְּפִירֵץ עָלָיו, לְבַקֵּשׁ יִתְבְּרֵך: "אָבָא, אָגִי מָודָה לך שְׁנִתְתַּחַת לֵי יַלְדִים טֻבִים, עֹזֶר לֵי, שִׁיחַיו צְדִיקִים וְצְדִקְנִיות", הַתִּפְלָה מִכְנָסָת בָּאָדָם בְּטַחַן עָצְמִי, עַד שְׁנִעַשָּׂה בְּשִׁמְחָה, כְּמוֹבָא בְּדָבְרֵי רַבְנָנו ז"ל (סְפִּרְתַּהְמָדּוֹת, אֹתֶת תִּפְלָה, סִימָן פָא): תִּפְלָה שַׁהְיָא בְּשִׁמְחָה, הִיא עֲרָבָה וּמִתְקָה לְפִנֵּי הַשֵּׁם יִתְבְּרֵך. אַינְכָן יִכּוֹלֶת לְתַאֲרֵל עַצְמָמָן, מַהַי מִעְלָת הַתִּפְלָה וְהַתְּבּוֹדּוֹת, וּבְפִרְטָה כַּשְׁהִיא מִתּוֹךְ שִׁמְחָה וּטוֹב לֵב. וַכֵּן אוֹמֶר רַבְנָנו ז"ל (סְפִּרְתַּהְמָדּוֹת, אֹתֶת תִּפְלָה, סִימָן נ), מַי שְׁמַתְפֵּלֵל בְּשִׁמְחָה, הַקְדוֹשֶׁ־בָרוּךְ־הוּא מִכְבֵּד אֹתוֹ, וּפּוֹקֵד אֶת לוֹחֵצָיו; עַל־יְדֵי תִּפְלָה בְּשִׁמְחָה מִמְשִׁיכִים יִשְׁווּזָה. לִמְהַ לֹּא תִּנְטִיכָה דָרֶך זו שֶׁל בַּקְשָׁה וְתִפְלָה? ! לִמְהַ לֵילֶך בְּכָעֵס וּבְעַצְבִּים? ! לִמְהַ אָזַרְיך לְהַצִּיק לְבָעֵל וּלְדָבֵר נָגָהוּ וּכְיוֹ? ! וְאָפָם הָאֲשָׁה צְדִקָת וּכְיוֹ, אֲךָ לֹא זו הַדָּרֶך לֵילֶך בָּה, כי זו תֹזְצָאָה שֶׁל עַצְבִּים וּרְגִזּוֹ וּכְיוֹ, וּכְשִׁמְשְׁפִילִים אֶת הַבָּעֵל וּרְוֹמָסִים אֹתוֹ, הַוָּא גַּם־כֵן נוֹהָג כֵּה. יוֹתָר טֻב לְתַנְן תֹּודָה וְהַזְּדָאָה לְהַקְדוֹשֶׁ־בָרוּךְ־הוּא: "תֹּודָה לך אָבָא, שְׁנִתְתַּחַת לֵי בָעֵל. תֹּודָה לך אָבָא, שְׁנִתְתַּחַת לֵי יַלְדִים, אֲבָל אָנָא עֹזֶר לֵי, שְׁבָעֵלי יְהִי צְדִיק וִירָא שְׁמִים", אָם פְּרָגָלָנָה

עצמך לילך בדרכך זו, תהיינה פסיד שמחות ועליזות, רוז עבודת "אֲשֶׁה חִכְמָה", אֲשֶׁה צדקת.

ד.

על-ידי שמחה זוכים לישוב הדעת

עליכן לזכור תמיד, שעלי-ידי שמחה זוכים לישוב הדעת, במובא בדברי רבינו ז"ל (לקוטי-מורב"ז, חלק ב', סימן י'): למה أنه רוחקים מהקדוש-ברוך-הוא? כי אין לנו ישוב הדעת, כי אם היה לנו ישוב הדעת, לא היו מתרצחים, לא היו צורחים וצורחים, היו מדברים בדרך הארץ, ואוהבים את הילדים, מבקרים את הבעל וכו', אבל לישוב הדעת אין מגעים אלא על-ידי שמחה, ולשמחה אין מגעים, אלא על-ידי תפלה, ולתפלה זוכים על-ידי בקשות ממנה יתרה, ועל-ידי תפלה זוכים לאמונה, ועל-ידי אמונה זוכים יותר ויתר להתפלל, ואז זוכים לשמחה ולישוב הדעת, אשר אין מעלה גודלה הימנה, כי אשה מישבת לא תפזר אף פעם ולא תוציא עצבייה וכו'. ולבון קחנה עצמן בידן, וזכרנה ש"אֲשֶׁה חִכְמָה", אֲשֶׁה צדקת, יש לה ישוב הדעת גדול מאד, והיא תמיד שמחה ועליזה

וּמְחִיכַת פָּמִיד, כִּי שְׁמַחַה הִיא רְפֹואָה לְכָל, וּבְפִרְט
לְמִחְלָת עַצְבִּים, שְׁמַחַה הִיא מִמְשֵׁךְ רְפֹואָה גְּדוֹלָה.
וּרְבָנוֹ זֶ'יל גֶּלה לְנוֹ (לְקוּטִי-מוֹהָרְזָן, חָלָק ב', סִימָן כְּד),
אֲשֶׁר כָּל הַמִּתְלוֹת וְהַחְלָאים רְעִים הַבָּאים לְאָדָם, הֵם
בָּק מִתְמַת חִסְרוֹן הַשְּׁמַחַה, כִּי תְּכַפֵּר זָמִיד כְּשֶׁאָדָם
בְּשְׁמַחַה וּמִחְיָה, גַּתְרַחֵב לְבוֹ וְדַעַתּוֹ, וְהֵוָא נָעָשָׂה
אָדָם אַחֲרָלְגָמְרִי. וְלֹכֶן רְאֵינָה לְשָׁמָח פָּמִיד, וְאֵז
אָדָם אַחֲרָלְגָמְרִי. יַתְרַחֵב לְכָנָן פָּמִיד.

ה.

על-ידי יושב הדעת זוכים ליראת שמים

עַלְיכֶן לְזִכְרָה, אֲשֶׁר עַל-ידי יִשּׁוּב הַדָּעַת נְכֻנָּת
יראת שמים בְּלָב, וּכְלָשִׁישׁ לְאָדָם יוֹתֵר יִרְאָת
שָׁמִים — מַחְוֹ נָעָשָׂה מִישָׁב יוֹתֵר וּיוֹתֵר; שֶׁלְמָה
הַפְּלָה, שְׁחוֹת הַחֲכָם מִכֶּל הָאָדָם אוֹמֵר (מִשְׁלי לא):
"שְׁקָר בְּחֵן וְהַבֵּל הַיְפִי, אֲשֶׁה יִרְאָת ה' הִיא תִּתְהַלֵּל",
כָּל הַחֵן זֶהוּ הַבֵּל וּשְׁקָר, הַעֲקָר הֵוָא אֲשֶׁה יִרְאָת ה',
אָסּוּר לְפָחָד מְשֻׁום בָּרִיחָה שְׁבָעוֹלָם — רק מַמְקָדוֹשׁ-
ברִיךְ-הֵוָא, לֹא צְרִיכִים לְהַתְּפִעַל מַהְסִיבִּיהָ הַסּוֹבְבָת
אוֹתָנוֹ. תָּרִי הַעֲרָבִ-רְבָּבָה הַחֲדִירוֹ בְּנוֹ שְׁנָהִיה כְּכָל
הָגּוּיִם בֵּית יִשְׂרָאֵל, רֹצִים לְעַקֵּר מַאֲתָנוֹ אֶת

האמונה והצניעות, רוצים לעקר מאחנו את שמחת המינים, רוצים שנדרמה עצמנו לגויי הארץ, הורידו מבנות ישראל את הצניעות, עד שהולכות ערמות בלי שום בושה, ובגלווי שער, וזאת החדייה הערבי-רב בנות ובנות ישראל, וכל זה בא מבחן של שקר ומhalb היפי, שמקשיל בגוי-אדם בעברות. אבל "אשה חכמה" צרכיה לזרף, שהעקר זה יראת ה', לפחד רק מהקדוש-ברוך-הוא, ועל-ידי-זה תזקה ליישוב הדעת גדול. "אשה חכמה" אף פעם לא לדבר עם גבר זר. אשה צדקת ונונעה אין לה עסוק עם גברים, ומכל שכן אסור לה לדבר עם גברים, יושבת בגינה עם חברותיה, אסור שהשיכחה תהיה נטובה מגבר וכו', שהוא הפך הצניעות, קלות ראש, קלות הדעת, ומהין זה נושא? מהעדר יראת שמים. אברהם אבינו אמר לאביהם לך (בראשית כ, יא), כי אמרתי רק אין יראת אלקים במקום זהה וחרגוני על דבר אשתי, אם אין מפחדים מהקדוש-ברוך-הוא, באים לידי רציחה, אסור לדון לכף חوب את הצלחת, יכול להיות שהכל רק דמיון וכו', ולמה לשבור בתים, חס ושלום? אם יש איזו בעיה וכו', צריכים לבוא אל הצדיק ולספר לפניו וכו', אבל לא לחרץ דין על אדם וכו', "אשה חכמה", אשה צדקת

חַדּוֹרָה הִיא בִּירָאת שָׁמִים, וּמִקְבֵּלָת עַל עֲצָמָה לְנַהָּג
בִּישׁוֹב הַדּוֹעַת וְלֹא בְּפִזְיוֹת וּבְקָלוֹת רָאשׁ, וְכֹל דָּבָר
שֶׁעוֹשֶׂה תָּלָךְ וַתְּדַבֵּר אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הּוּא וְתַבּוֹא
לְפָנָיו, וְאֵז מְצָלִיחַ בְּרֶקֶת בְּכָל אֲשֶׁר תִּפְנַח. וּבְפִרְטִיָּת
כְּשַׁפְּקָפִיד עַל הַצְּנִיעוֹת: צְנִיעוֹת הַדְּבָר, צְנִיעוֹת
הַלְּבֹושׁ, וּבְפִרְטָה שֶׁלֹּא יַרְאֶוּ אֶת שְׁעַרְוֹתָהּ בְּשָׁוָם פָּנִים
וְאֶפְןָן, וְאֲשֶׁר הָאֲשָׁה הַחִכְמָה שֶׁעוֹשֶׂה תְּגִלָּת
לְגָמְרִי, כְּאֵשֶׁר נוֹהָgoת הַנְּשִׁים הַצְּדָקִינִוֹת, וְאֵז תְּرָאָה
נְחַת מְכֻלָּיְוָה יָצָאִי חַלְצִיכָּה.

ו.

על-ידי יְרָאת שָׁמִים — זָכִים לְצְנִיעוֹת

חַסְרָ צְנִיעוֹת בָּא מִהָּעָדר יְרָאת שָׁמִים. אֲשָׁה
חוֹשֶׁבֶת שֶׁאָף אָחֵד אֵינוֹ מִסְתְּכֵל עַלְיהָ וְאֵינוֹ רֹאָה
גְּרִיעוֹת מַעֲשֵׂיהָ וּכְיוֹן, וּנְדַמֵּה לָהּ כִּי לִיתْ דֵין וְלִיתْ
דֵין, חַס וְשָׁלוֹם. אָהָם אֲשָׁה הִתְהַגֵּד יְדֻעָת,
שַׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הּוּא נִמְצָא, וְאֵין בְּלָעְדֵיו נִמְצָא —
הִתְהַגֵּד מִתְבִּישָׁת. חַכְמֵינוּ הַקָּדוֹשִׁים מִסּוּפְרִים (בְּרִכּוֹת
כח): עַל רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן זְפָאִי, שַׁקְדָּם שְׁגַסְתְּלַךְ, נִכְנָסָוּ
אֲלֵינוּ פָּלָמִיקְיוּ וְאָמְרוּ לוּ: "רַבִּי, בָּרְכֵנוּ". עֲנָה וְאָמַר
לָהֶם: "הַלּוֹאִי תְּהִיא לְכֶם יְרָאת שָׁמִים כְּמוֹ שָׁאָתֶם

מִפְּחָדִים מִבְּשָׂר וְדָם". אָמָרוּ לוֹ: "רַבִּי, כֵּה אַתָּה
מִבְּרָכָנוּ?!" וְעַנְהָה לָהֶם: "זֶה הַפָּל – אַתָּם
שׂוֹאָלִים? הֲלֹא זֶה הַעֲקָר!'" כַּשְׁאָדָם רֹצֶה לְחַטָּא,
הוּא מִסְתְּכֵל לְצָדִים, אָם אֵין מַי שְׁרוֹאָה מַעֲשָׂיו,
וְאֵז אֵינוֹ חוֹשֵׁש לְחַטָּא. וְזֹהוּ שֶׁאָמַר לָהֶם: "הֲלוֹא
שְׂתָהִיה לְכֶם יָרָאת שָׁמִים כַּפִּי שְׁאַתֶּם חוֹשְׁשִׁים
מִבְּגִינִּידָם". מָה אָנוּ רֹואִים הַיּוּם? בָּאוּ עֲרָבָ-רְבָּ
וְחַלְלוּ אֶת בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל, עַד שְׁאַיָּן מִתְּبִּישׁוֹת לִילָּךְ
פְּרוֹצּוֹת בָּרְחוֹב, בְּגָלָוי שַׁעַר וּכְוֹ'. הַסִּירוֹ מַעֲצָמָן אֶת
הַבּוֹשָׁה, עַד שְׁאַיָּן מִבְּינֹות מָה זֶה לְהַתְּבִּישׁ, וְעוֹד
הוֹלְכוֹת בְּגָאות בְּחֻסֶּר צְנִיעוֹת, אוֹי לְהֹן וְאוֹי לְנַפְשָׁן,
שְׁמַכְשִׁילוֹת אֶת עַצְמָן וְאֶת אַחֲרִים, וְהַטְמָאָה מִמְלָכָת
אַמְּרִיקָן, מְלָאָכִי מִבְּלָה וּמַקְלָפָה מְלוּאִים אַוְתָן. וְלֹכִן
מַאֲחֶר שְׁתַּזְרִתָּן בְּתַשׁוּבָה, בְּנוֹתִי מִיקְרֹות! תְּשִׁמְרָנָה
לִילָּךְ רַק בְּצְנִיעוֹת, אֶל תְּתַבִּישׁנָה מֵאָף אַחֲד בְּעוֹלָם,
מִמֵּי יִשׁ לְכִן לְהַתְּבִּישׁ – מִתְּיוֹת טְרַף, שְׁהוֹלְכוֹת
עַרְמֹות בָּרְחוֹב? אֲשָׁה צְנוּעָה, אֲשָׁה צְדָקָת, "אֲשָׁה
חִכְמָה", צְרִיכָה לְלִכְתָּבָה בְּכֶטֶן רָאשׁ, שֶׁלֹּא יָרָא
שְׁעָרָה אֶחָת מִשְׁעָרוֹתֶיהָ, וְלֹא יִשְׁטוּ בְּכִן וּכְוֹ', עַלְיִכְן
לְדָעַת: ذָבָר אַחֲד אָסּוֹר בְּאָסּוֹר חִמּוֹר – שֶׁלֹּא
תְּרַאָה שְׁעָרָה אֶחָת! כִּי כֵּה כְּתוּב בָּזָהָר (נִשְׁאָ קְכָה):
קוֹלָלָה תְּבוֹא עַל בָּעֵל, שְׁמַתִּיר לְאַשְׁתָוּ לִילָּךְ בְּגָלָוי

שער ; וְלֹכַן הַנְּשִׁים הַצְּדָקִינִיות וְהַצְּנוּעֹות נוֹתְגּוֹת לְהוֹרֵיד לְגַמְרֵי אֶת הַשְׁעָרוֹת, כִּי אֵין שָׁם הַתְּרַשְּׁאָשָׁה תַּלְךְ בְּשַׁעֲרוֹת שִׁיטָּגָלוּ לְחוֹזֵן, זֶהוּ הַעֲזֹן הַחֲמֹר בִּיוֹתָר, שַׁעַר בָּאָשָׁה זוּה אֲשֶׁר מַעֲכָב אֶת הַגָּאָלָה. וְהַנְּשִׁים הַצְּנוּעֹות הַיּוֹ הַוּלְכֹות בְּכִמָּה וּבְמָה כִּסּוּיִים, עַד שֶׁלֹּא רָאוּ אַפְלוּ שַׁעַרְתָּה אַחֲת. וְהַיּוֹם יִשְׁאַפְנֵת נְשִׁים, שַׁהוּלְכֹות בְּתַגְלִיחַת בְּלִי שָׁוֵם כִּסּוּי וְאִינּוֹן מִתְּבִּישׁוֹת, וְהַגָּה בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל עִם קָדוֹשׁ מִתְּבִּישׁוֹת לְעֹשֹׂת רְצׁוֹנוֹ יִתְּבָרֵךְ ? ! שַׁהָאָשָׁה תַּגְלִיחַ שַׁעַרְתָּה בְּעַבוּרוֹ יִתְּבָרֵךְ ? ! וְלֹכַן אָשָׁה צְנוּעה, "אֲשֶׁה חִכְמָה" לֹא מִתְּבִּישׁ בָּזָה, וּמִקְפִּיד עַל טְהֻרָת הַצְּנוּעֹות, וּכְלֹזֶת — עַל-יְדֵי יִרְאַת שְׁמֵים גָּדוֹלה שְׁתַהְיָה בָהּ, וַתַּלְךְ בְּבָגְדִים צְנוּעים וְלֹא פְּרוֹצִים כְּאַפְנֵת הַגּוֹיִים, חַס וּשְׁלוּם. וְאִם תִּשְׁמַרְנָה עַל טְהֻרָת הַצְּנוּעֹות — תָּזִכִּינָה, שְׁבָזְכוֹתֶךָ תְּהִיָּה הַגָּאָלָה בְּמַהְרָה בִּימֵינוֹ, אָמֵן וְאָמֵן !

תָּם וּנְשָׁלָם, שְׁבָח לֹא בּוֹדָא עַולְסָם !